

زنانِ ائمه معصومین علیهم السّلام

و

زنانِ با ائمه معصومین علیهم السّلام

تألیف

مرضیه محمدزاد

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۵

سرشناسه: محمدزاده، مرضیه، ۱۳۳۷-
عنوان و نام پدیدآور: زنان ائمه معصومین علیهم السلام و زنان با ائمه معصومین علیهم السلام / تألیف مرضیه محمدزاده.

مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۳۸۴ ص.

شابک: 978-964-00-1850-7

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۵۷.

موضوع: زنان مقدس مسلمان.

موضوع: ائمه اثنا عشر -- همسران.

موضوع: ائمه اثنا عشر -- اصحاب.

رده‌بندی کنگره: ۹۱۳۹۵ ز ۳ م ۵۲/۳ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹

شماره کتابشناختی: ۴۱۹۸۸۴۵ مل

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۱۸۵۰-۱

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران: خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال، صندوق پستی ۱۱۳۶۱-۹۱
زنان ائمه معصومین علیهم السلام و زنان با ائمه معصومین علیهم السلام
© حق چاپ: ۱۳۹۵، مؤسسه انتشارات امیرکبیر

نوبت چاپ: اول

مؤلف: دکتر مرضیه محمدزاده

طراح جلد: محمدرضا نبوی

حروف متن: میترا ۱۳

چاپ و صحافی: چاپخانه سپهر، تهران، خیابان ابن سینا (بهارستان)، شماره ۸۸

شمارگان: ۱۰۰۰

بها: ۲۳۰۰۰ ریال

تلفن مرکز فروش: ۰۲۱۶۱۲۸

فروش اینترنتی: www.amirkabir.net

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به‌جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

۱۱	مقدمه استاد دکتر محمد دایمی دایمی
۱۳	مقدمه استاد محمد دایمی
۱۵	مقدمه
۲۷	فصل اول: زنان ائمه معصومین (علیهم السلام)
۲۹	بخش اول: زنان امیرالمؤمنین (ع)
۳۰	فاطمه (س)
۳۰	امامه بنت ابی العاص
۳۱	خوله بنت ایاس بن جعفر حنفیه
۳۲	آسماء بنت عُمَیْس خَتَمَی
۳۲	أم البنین بنت حزام بن خالد
۴۰	ام حبیب بنت ربیعہ
۴۰	ام سعید بنت عروہ بن مسعود
۴۰	لیلی بنت مسعود دارمیه
۴۳	بخش دوم: زنان امام حسن (ع)
۴۴	ام اسحاق بنت طلحة بن عبدالله
۴۵	ام بشیر بنت عقبه بن عمرو
۴۵	ام کلثوم بنت فضل بن عباس
۴۵	جعدہ بنت اشعث بن قیس
۴۸	خوله بنت منظور بن زتان
۴۸	زینب بنت سُبَیح بن عبدالله
۴۸	هند (حفصه) بنت عبدالرحمان بن ابی بکر
۴۸	بقیله (رمله)

۴۹	صافیه
۴۹	ظلمیا
۵۱	بخش سوم: زنان امام حسین (ع)
۵۱	لیلی بنت ابومرّة ثقفی
۵۳	شهربانو دختر یزدگرد سوم
۵۹	ام اسحاق بنت طلحة بن عبیدالله
۵۹	رباب بنت امرؤ القیس
۶۱	سلافه
۶۳	بخش چهارم: زنان امام سجاده (ع)
۶۳	فاطمه بنت حسن (ع)
۶۴	جیدا (حوراء)
۶۷	بخش پنجم: زنان امام محمد باقر (ع)
۶۷	ام حکیم بنت اسید بن مغیر
۶۷	ام فروه بنت قاسم بن محمد
۶۹	ام کلثوم بنت حسن مثنی
۷۱	بخش ششم: زنان امام جعفر صادق (ع)
۷۱	فاطمه بنت حسین بن علی بن الحسین (ع)
۷۲	حمیده بربریه
۷۵	بخش هفتم: زنان امام موسی کاظم (ع)
۷۵	ام احمد
۷۶	ام الحسین
۷۶	ام فروه
۷۷	نجمه
۷۸	نجیه
۷۹	بخش هشتم: زنان امام رضا (ع)
۷۹	ام حبیبیه بنت مأمون عباسی
۷۹	خیزران (سبیکه نویه)
۸۱	بخش نهم: زنان امام جواد (ع)
۸۱	ام فضل بنت مأمون عباسی
۸۲	سمانه مغربیه
۸۳	بخش دهم: زنان امام هادی (ع)

۸۳	حدیث (سوسن).....
۸۷	بخش یازدهم: زنان امام عسکری (ع).....
۸۷	نرجس خاتون.....
۹۱	فصل دوم: زنان با ائمه معصومین (علیهم السلام).....
۹۳	بخش اول: زنان با امیرالمؤمنین علی (ع).....
۹۳	مادر: فاطمه بنت اسد (س).....
۹۳	دختران: امامه.....
۱۴۹	اصحاب: آمنه بنت شریذ (سُؤید).....
۲۱۳	بخش دوم: زنان با امام حسن (ع).....
۲۱۳	مادر: فاطمه (س).....
۲۱۶	دختران.....
۲۱۷	اصحاب.....
۲۱۹	بخش سوم: زنان با امام حسین (ع).....
۲۱۹	مادر: فاطمه (س).....
۲۲۰	دختران.....
۲۳۹	اصحاب.....
۲۶۹	بخش چهارم: زنان با امام سجاد (ع).....
۲۶۹	مادر: شهربانو دختر یزدگرد سوم.....
۲۷۰	دختران.....
۲۷۱	اصحاب.....
۲۷۳	بخش پنجم: زنان با امام محمدباقر (ع).....
۲۷۳	مادر: فاطمه (ام عبدالله).....
۲۷۴	دختران.....
۲۷۶	اصحاب.....
۲۷۹	بخش ششم: زنان با امام جعفرصادق (ع).....
۲۷۹	مادر: ام فروه بنت قاسم بن محمد بن ابی بکر.....
۲۷۹	دختران.....
۲۸۰	اصحاب.....
۳۰۵	بخش هفتم: زنان با امام موسی کاظم (ع).....
۳۰۵	مادر: حمیده بربریه.....
۳۰۷	دختران.....

۳۱۶	اصحاب
۳۲۳	بخش هشتم: زنان با امام رضا(ع)
۳۲۳	مادر: تُکْتَمِ نَجْمَه خاتون
۳۲۴	دختر
۳۲۴	اصحاب
۳۲۹	بخش نهم: زنان با امام جواد(ع)
۳۲۹	مادر: خَیْزُرَان (سُبَیْکَه نوبیه)
۳۲۹	دختران
۳۳۲	اصحاب
۳۳۳	بخش دهم: زنان با امام هادی(ع)
۳۳۳	مادر: سَمَانَه مَنَیْبَه
۳۳۳	دختر
۳۳۳	اصحاب
۳۳۹	بخش یازدهم: زنان با امام عسکری(ع)
۳۳۹	مادر: خَدِیث (سوسن)
۳۳۹	اصحاب
۳۴۱	بخش دوازدهم: زنان با امام زمان(ع)
۳۴۱	مادر: نَرَجِس خاتون
۳۴۱	اصحاب
۳۴۳	نتیجه گیری
۳۵۷	منابع
۳۷۳	نمایه

مقدمه استاد دکتر محمود مهدوی دامغانی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على خاتم الانبياء و المرسلين و على آله الطيبين
خداوند را بسيار سپاس گزارم که گل تازه و خوشبو از بوستان اندیشه بانوی فرهیخته و شیفته به
بارگاه قدس، سرکار خانم دکتر، محبتیه - همزاده به صحنه کتاب و برای اهل مطالعه پدید آمده
است. آری

هردم از این باغ بری می‌رسد تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد

ایشان به قاعده لطف از این بنده خواسته‌اند چند سطر^۱ در مورد این اثر ارزنده‌شان بنویسم،
گرچه خویش را درخور حسن ظن ایشان نمی‌دانم، ولی پذیرش خواسته ایشان را بر خود واجب
می‌شمرم و فکر کردم که یکی دو نمونه از مظاهر لطف خاتمه متین را در قرآن مجید که نسبت
به خانم‌ها وحی فرموده است به عرض خوانندگان ارجمند برسانم تا مایه سرفرازی و فزونی
سپاسگزاری باشد.

۱. مهرورزی حضرت حق به مریم که به راستی بانوی آفتاب است درخزر که ابدیت است،
آنجا که در آیه چهل و دوم سوره آل عمران چنین فرموده است: «فرا یادآورید هنگامی را که
فرشتگان مریم را گفتند: ای مریم! تو را خدای برگزیده و پاک فرموده است و تو را بر همه
بانوان جهان‌ها برتری ارزانی داشته است.»^۱

بررسی آیه‌های چهل و سه و چهل و چهار همان سوره نشانی از نوید خداوند به حضرت مریم
است و چه نیکوست که خوانندگان خودشان مراجعه فرمایند تا بیشتر متوجه عنایت خداوند به
مریم باشند.

۱. وَ إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَ طَهَّرَكِ وَ اصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

در آیه پنجاهم سوره مؤمنون حضرت حق، مریم (س) و پسرش را نشان توانمندی و آیت دانسته و فرموده است: «پسر مریم و مادرش را حجت و نشان (توانمندی خود) قرار دادیم...»^۱ نامگذاری نوزدهمین سوره قرآن به نام مریم نشانی دیگر از توجه به ارزش والای این بانوی گرانقدر است.

و تلاوت همین سوره مریم (س) آن هم وسیله حضرت جعفر طیار در بارگاه نجاشی نور ایمان را در دل آن نیکمرد فروزان کرد.

۲. هنگامی که عنایت پروردگار در سوره مبارکه تحریم نسبت به جناب آسیه همسر فرعون و حضرت مریم را می خوانیم، نسبت به بانوان رشک می بریم و عطر دلاویز رحمت الهی که سراپای وجود این دو بانویی فخرآلوده را فراگرفته است، به مشام جان می رسد و گوارا باد بر آنان آری «ذالک فضل الله یؤتیه من یشاء»

درست است که در آیه سوره تحریم هشدار به برخی از همسران حضرت ختمی مرتبت نهفته است ولی باید در نظر داشت که خداوند متعال آسیه و مریم را که دروذهای خدا بر آنان باد، «مَثَل» و نمودار برای همه مؤمنان از سرور و عزت قرار داده است.^۲

و باید توجه داشت که وصول به چنین درجه از رحمت خداوند شرطهای لازم خود را می طلبد که شامل اعتقادی استوار همراه با عمل صالحانه و ارزنده ترین کارها پاک داشتن خود از هر آلایش است؛ و این آیات نشان دهنده آن است که گناه دیری زیانبخش برای کسی دیگر نیست، از درگاه حضرت حق به زاری مسألت می کنیم که ما را به انجام آنچه مورد رضایت اوست، موفق بخرد، تا سزاوار مهرورزی حضرتش قرار گیریم.

امیدوارم تراوش های بسیار پسندیده ذهنی سرکار خانم دکتر سیدزاده پیمسته باشد و گلزار زندگی بانوان گرامی را همواره با گلهای عطرآگین معطر بخشد. دیدگس به رجود همسر محترم و فرزندان ارجمندش روشن و پرفروغ باد!

کمترین بنده درگاه نبوی محمود مهدوی دامغانی

مشهد مقدس، نهم فروردین ماه ۱۳۹۵

۱. وَ جَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَ أُمَّهُ آيَةً... لطفاً برای آگاهی بیشتر به تفاسیر قرآن مجید و برای نمونه به ج ۷، ص ۳۳ تبیان شیخ طوسی و ج ۶، ص ۴۳۸ کشف الاسرار میبیدی مراجعه فرمایید.

۲. لطفاً برای آگاهی بیشتر به تفسیر آیه های یازدهم و دوازدهم همان سوره تحریم مراجعه فرمایید. «تبیان شیخ طوسی، ج ۱۰، ص ۵۴؛ مجمع البیان طبرسی، ص ۳۱۹»